

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	16.3.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OALM
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Janka Klepáčová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia, kľúčové slová

Stretnutie pedagogického klubu čitateľskej gramotnosti, ktoré sa konalo dňa 16.3.2021 bolo venované špecifikám interpretácie textov u integrovaných žiakov.

Prítomní vyučujúci prediskutovali svoje skúsenosti a problémy, s ktorými sa stretávajú počas výchovno-vzdelávacieho procesu, hlavne keď interpretujú texty so žiakmi, u ktorých boli diagnostikované vývinové poruchy učenia a poruchy koncentrácie a pozornosti.

Počas pedagogického klubu pracovali s textami, ktoré už členovia poznali z predchádzajúcich stretnutí, skonštatovali, ako a v ktorých predmetoch si vedia predstaviť možnosti zjednodušenia podkladov na vyučovací proces pre jednotlivých žiakov, aby boli pre nich prístupné a zrozumiteľné a vedeli ich využívať v škole počas výchovnovzdelávacieho procesu, ale aj pri domácej príprave.

kľúčové slová:

integrovaní žiaci, vývinové poruchy učenia, interpretácia, dyslexia, čítanie s porozumením, vyučovací proces

- **Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:**

Na stretnutí klubu v mesiaci január si už učitelia predstavili možnosti úľav, ktoré sú poskytované integrovaným žiakom na vyučovaní.

Nakoľko s interpretáciou súvislých textov majú problém skoro všetci žiaci, integrovaní žiaci nie sú samozrejme výnimkou.

Medzi najčastejšie príčiny patrí nedôsledné čítanie textu. Jedná sa v prvom rade o texty, v ktorých sa súčasne nachádza priama reč, číselné údaje, odborné a cudzie slová. Žiaci často nerozumejú významu cudzích slov, nevedia ich nahradiť slovenskými slovami s rovnakým významom. Pri riešení úloh majú aj problém odlišiť údaje, ktoré potrebujú k riešeniu úlohy, od údajov, ktoré k riešeniu úloh nepotrebujú.

Súvislé texty predstavujú ucelenú štruktúru textu, ktorá nie je prerušovaná. Pri ich porozumení musí žiak brať do úvahy nielen jednu prečítanú vetu, ale aj kontext ostatných viet. Pri interpretácii súvislého textu je potrebné, aby čitateľ zovšeobecnil svoje prvotné vnímanie textu a komplexnejšie porozumel prečítanému. Pri riešení takto zameraných úloh musí žiak informácie v texte istým spôsobom usporiadať (napríklad zoradiť vety do správneho poradia, v zložitejších prípadoch vyjadriť vzťahy medzi príčinou a následkom deja). Takéto usporiadanie môže byť veľkým problémom pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti, nakoľko menovaní žiaci nie sú schopní často určiť vzťahy medzi príčinou a následkom deja, majú problém porozumieť prečítanému textu. Úlohy tohto typu vyžadujú porovnávať informácie, vyvodzovať závery, hľadať a uvádzať podporné dôkazy. Patria sem aj úlohy zamerané na hľadanie podobnosti a protikladov, ktoré vyžadujú od čitateľa vyhľadanie dvoch alebo viacerých informácií v texte súčasne, pričom je často potrebné vyvodiť určitý vzťah medzi nimi. Pri takýchto úlohách takisto narážajú vyučujúci na svojich hodinách na problémy s textom u integrovaných žiakov.

Výchovná poradkyňa Mgr. Gajdošová ponúkla kolegom z klubu možnosti, ako uľahčiť prácu s textom žiakom s vývinovými poruchami učenia, hlavne s dyslexiou:

- Ak nechcete žiaka odradiť od čítania, nedávajte mu čítať dlhé texty.
- Ak pripravujete pre dieťa text na počítači, radšej využívajte písmo **Arial** než Times New Roman.
- Text rozdeľujte do viacerých častí.
- Deťom z tzv. ľavoohemiférovou dyslexiou (tieto deti si často domýšľajú slová do textu), vyberajte texty s menej výraznými obrázkami a jednofarebným textom, aby sa zbytočne nerozptyľovali.
- Pre deti s pravoohemiférovou dyslexiou vyberajte kratší text rozdelený na odseky, ktorý je doplnený aj obrázkami.
- Dlhšie učivo je vhodné rozdeliť na niekoľko ucelených kratších častí, učiteľ by mal viesť výklad interaktívne, zapájať žiaka do výkladu, dávať mu otázky.
- Pri preverovaní vedomostí žiaka sa odporúča preferovať ústnu formu skúšania či testovú formu. Dlhé slohové práce či obsiahne vypracovávanie odpovedí na otázky nie je vhodné.
- Títo žiaci si veľmi často zabúdajú zaznačiť domáce úlohy. Vhodné je žiakovi zriadiť zápisník, do ktorého mu učitelia značia domáce úlohy alebo dohliadnu na to, aby si ich žiak zapísal sám.

Členovia klubu pri diskusii uznali, že nie vždy pracovali s integrovanými žiakmi úplne podľa týchto pokynov, všetci prítomní skonštatovali, že to ani nie je možné, nakoľko závisí od textov a od rôznorodosti skupiny. Určite vyskúšajú tieto návody na svojich hodinách.

Ďalej diskutovali členovia klubu o využívaní nesúvislých textov v cvičeniach pre integrovaných žiakov. Na minulých stretnutiach sa zhodli, že je nutné vhodne vyberať formu aj obsah nesúvislého textu so zreteľom na medzipredmetové vzťahy a formy nesúvislých textov používaných ostatnými učiteľmi školy, 2. pri príprave materiálov používať aktuálne dáta a vhodne ich pre ďalšie školské

roky aktualizovať, 3. uplatniť ukážky a rozbor dvoch základným materiálom z tohto stretnutia vhodnou formou a rozsahom vo svojom predmete.

Mgr. Zuzana Jánošíková skonštatovala, že na hodinách matematiky často pracuje s integrovanými žiakmi na príkladoch: interpretácia tabuliek – žiaci na základe tabuľkových údajov riešia úlohy typu koľkokrát, koľko, vylučovanie, takáto forma úloh je vo veľkej miere použiteľná vo všetkých predmetoch a je nenáročná na prípravu úloh k tematike interpretovania nesúvislých textov.

Podľa nej je aj tabuľka v ekonomike základným objektom obsahujúcim nesúvislý text a jej použitím je možné efektívne prepájať dáta v medzipredmetových vzťahoch.

Podľa Mgr. Gajdošovej je nutné pri skúšaní u žiakov s vývinovými poruchami učenia zohľadňovať prípadné problémy s čítaním znakov, značiek, symbolov a ako aj slabšiu orientáciu na mape, prípadne problémy v geometrii. Preto je určite potrebné poskytovať integrovaným žiakom dlhší čas na prípravu, aj pokiaľ pracujú s nesúvislým textom.

V ďalšej časti stretnutia klubu sa členovia venovali interpretácii literárneho textu- poézie a prózy. Mgr. Gajdošová opäť poradila niektoré postupy, ktoré je nutné využívať pri práci s integrovanými žiakmi, hlavne na hodinách slovenského jazyka a cudzích jazykov.

- Pred čítaním je vhodné ťažké, dlhé slová a jazykové prostriedky objasniť.
- Využívať stratégie práce s literárnym textom.
- Akceptovať ťažkosti pri okamžitej reprodukcii prečítaného, dopriať dostatok času (obsahová aj formálna stránka útvaru).
- Vo vyučovaní uplatňovať multisenzorický prístup (diagramy, grafiky, záložky, postery), ako aj vzájomný rozhovor a vzájomné učenie
- Potrebné je častejšie opakovať ústne zadania (inštrukcie zadávať zrozumiteľne, používať jednoduchšie kratšie inštrukcie), overiť si kontrolnou otázkou, či zadaniu porozumela
- Upevňovať naučené
- Uprednostniť tolerantnejší prístup pri reprodukcii pamäťového materiálu

V závere stretnutia informovala Mgr. Gajdošová o problémoch jednej integrovanej žiačky, kvôli ktorej bolo zvolané konzílium na podnet matky. Mgr. Gajdošová informovala kolegov s výsledkom správy tejto žiačky a poprosila ich o ich názory k správe a k celkovému správaniu a výsledkom žiačky na hodinách jednotlivých predmetov. Ing. Peniaško nesúhlasil s výsledkom z diagnostického psychologického vyšetrenia. Tvrdil, že žiačka na jeho hodinách pracuje napriek svojej diagnóze veľmi tvorivo, vždy logicky dokáže vyriešiť úlohy a problémy, ktoré na hodinách musí riešiť. Mgr. Klepáčová takisto súhlasila s kolegom Peniaškom a ohodnotila kladné stránky a šikovnosť danej žiačky. Vyučujúci skonštatovali, že nie vždy sa výsledky z diagnostického vyšetrenia zhodujú s názorom vyučujúcich.

Zo správy vybrala výchovná poradkyňa informácie, ktoré sa týkajú interpretácie textov u menovanej žiačky:

- Využívať stratégie práce s náučným textom
- Nové pojmy, najmä abstraktné, vždy vysvetliť
- Zdôrazniť, označiť kľúčové slová v texte – podčiarknuť, tučné písmo
- Vždy overiť porozumenie a dobré spracovanie slovných aj ostatných úloh, predvídať problémy s orientáciou v zložitejších zadaniach pre nedostatočné porozumenie
- Nehodnotiť chyby vzniknuté z nesprávneho čítania
- Podľa potreby úlohu zopakovať a vysvetliť, prípadne zadanie zjednodušiť a rozdeliť na viac krokov

Niektorí vyučujúci skonštatovali, že sa domnievajú, že daná žiačka vôbec nepotrebuje úľavy pri práci s náučným textom. To, že občas má problémy textu porozumieť alebo prerozprávať text, pripisujú chvíľkovej nepozornosti a nesústredenosti u žiačky.

Problémom danej žiačky sa budú učitelia venovať aj na iných kluboch a stretnutiach pedagogickej rady.

12. Závěry a odporúčania:

Všetci členovia klubu skonštatovali, že naučiť sa čítať s porozumením môže byť pre žiaka s vývinovými poruchami učenia veľmi ťažké. Najmä vtedy, ak je pre neho text zložitý a nezaujímavý.

Je na nás učiteľoch, aby sme žiakom poskytli vhodné texty a úlohy, ktoré im rozvoj čitateľskej gramotnosti umožnia. Práve výber textu býva kameňom úrazu. Prítomní si navzájom poradili, ako vybrať vhodné texty a úlohy pre svojich integrovaných žiakov. Získali prehľad o aktuálnych možnostiach výberu a kritériách výberu východiskových textov pre žiakov. Tie majú byť predovšetkým primerané ich veku, aktuálne a zaujímavé.

Ideálne je tiež vybrať text, ktorý je blízky učivu, ktoré žiaci preberajú. Vyučujúci diskutovali aj o rôznych typoch úloh zameraných na rozvoj čitateľskej kompetencie žiakov.

Je dôležité, aby učiteľ na hodinách pracoval aj s inými druhmi textov, ako sú učebnicové.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Jana Gajdošová
14. Dátum	17.3.2021
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Janka Klepáčová
17. Dátum	17.3.2021
18. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Pokyny k vyplneniu Správy o činnosti pedagogického klubu:

Prijímateľ vypracuje správu ku každému stretnutiu pedagogického klubu samostatne. Prílohou správy je prezenčná listina účastníkov stretnutia pedagogického klubu.

1. V riadku Prioritná os – Vzdelávanie
2. V riadku špecifický cieľ – uvedie sa v zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len "zmluva o NFP")
3. V riadku Prijímateľ - uvedie sa názov prijímateľa podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku
4. V riadku Názov projektu - uvedie sa úplný názov projektu podľa zmluvy NFP, nepoužíva sa skrátený názov projektu
5. V riadku Kód projektu ITMS2014+ - uvedie sa kód projektu podľa zmluvy NFP
6. V riadku Názov pedagogického klubu (ďalej aj „klub“) – uvedie sa názov klubu
7. V riadku Dátum stretnutia/zasadnutia klubu - uvedie sa aktuálny dátum stretnutia daného klubu učiteľov, ktorý je totožný s dátumom na prezenčnej listine
8. V riadku Miesto stretnutia pedagogického klubu - uvedie sa miesto stretnutia daného klubu učiteľov, ktorý je totožný s miestom konania na prezenčnej listine
9. V riadku Meno koordinátora pedagogického klubu – uvedie sa celé meno a priezvisko koordinátora klubu
10. V riadku Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy – uvedie sa odkaz / link na webovú stránku, kde je správa zverejnená
11. V riadku Manažérske zhrnutie – uvedú sa kľúčové slová a stručné zhrnutie stretnutia klubu
12. V riadku Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia - uvedú sa v bodoch hlavné témy, ktoré boli predmetom stretnutia. Zároveň sa stručne a výstižne popíše priebeh stretnutia klubu
13. V riadku Závery o odporúčania – uvedú sa závery a odporúčania k témam, ktoré boli predmetom stretnutia
14. V riadku Vypracoval – uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá správu o činnosti vypracovala
15. V riadku Dátum – uvedie sa dátum vypracovania správy o činnosti
16. V riadku Podpis – osoba, ktorá správu o činnosti vypracovala sa vlastnoručne podpíše
17. V riadku Schválil - uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá správu schválila (koordinátor klubu/vedúci klubu učiteľov)
18. V riadku Dátum – uvedie sa dátum schválenia správy o činnosti
19. V riadku Podpis – osoba, ktorá správu o činnosti schválila sa vlastnoručne podpíše.

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
Prijímateľ:	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
Názov projektu:	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
Kód ITMS projektu:	312011AGY1
Názov pedagogického klubu:	Klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Obchodná akadémia Lipt. Mikuláš, učebňa SJL

Dátum konania stretnutia: 16. marca 2021

Trvanie stretnutia: od 13.45 hod do 16.45 hod

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1	Janka Klepáčová		OALM
2	Eva Smiešna		OALM
3	Jana Gajdošová		OALM
4	Zuzana Jánošíková		OALM
5	Stanislav Peniaško		OALM
6	Miroslava Dzúrová		OALM

